

INFO - SCOOP

Van de redactie

Tint

In navolging van vorige nummers hebben wij in deze uitgave een chronologisch overzicht van de gebeurtenissen in het voormalige Joegoslavië over de periode 01 juli t/m 01 augustus 1994 opgenomen. Als gevolg van vakantie van diverse auteurs zal een update over Rwanda en Burundi pas in het volgende nummer verschijnen. Hetzelfde geldt voor de rubriek "Op de korrel".

Inhoudsopgave

Van de redactie	pagina 02
Gebeurtenissen in het voormalig Joegoslavië	pagina 03
Bijlage 1	pagina 13

GEBEURTENISSEN IN HET VOORMALIG JOEGOSLAVIË
van 01 juli t/m 01 augustus 1994
EEN OVERZICHT

IOI MIDCie
sectie Joegoslavië, Owi

INLEIDING

De periode juli 1994 wordt volledig gedomineerd door het vredesplan van de contactgroep.

In deze samenvatting wordt de situatie van 01 juli tot 01 augustus 1994 behandeld onderverdeeld in:

- Republieken van het voormalig Joegoslavië
- Bosnië-Herzegowina:
 - *politieke aspecten
 - *militaire aspecten
 - *VN en EU

REPUBLIEKEN
van het voormalig Joegoslavië

KROATIË

Eind juni ontstond er een crisis in het Kroatische parlement (de Sabor). De oppositie stapte samen met de ultra rechtse partij voor de (Kroatische) rechten (HOS) en Servische Volks Partij (SPP) uit het parlement. Medio juli waren de HOS en de SPP teruggekeerd. De oppositie daarintegen vergaderde nog steeds niet mee, omdat deze zelf in een crisis zat. De meningen binnen de grootste oppositie partij, de HDZ, waren namelijk verdeeld.

De Kroatische regering lag wederom in de clinche met UNPROFOR over de rol van de in de Krajina wonende Serviërs, die in de

meerderheid zijn. Kroatië wil namelijk niet dat de Serviërs een eigen staat vormen. Zij vinden dat UNPROFOR hier wel aan meewerkt, door de Krajina te beschermen tegen Kroatië. De Kroatische regering heeft nu geeist dat UNPROFOR voor 30 september a.s. een oplossing moet hebben gevonden. Zij willen namelijk geen tweede Cyprus, waar de VN ook tussen twee strijdende partijen zit die elkaar niet kunnen luchten of zien. Is er voor 30 september geen oplossing dan zal het VN-mandaat dat dan afloopt niet worden verlengd. Vervolgens zal Kroatië alle middelen aanwenden om de Krajina weer onder Kroatisch bestuur te krijgen. Daarbij is een militair ingrijpen niet uit te sluiten. Er zijn aanwijzingen dat de HV eenheden een uitgebreid oefen- en trainingsprogramma afwerken.

De speciale VN-rapporteur voor de mensenrechten in het voormalige Joegoslavië, Tadeusz Mazowiecki, gaat actie ondernemen bij de Kroatische regering tegen huisuitzettingen. De Kroatische politie en het leger zijn onlangs weer begonnen met het op straat zetten van huurders uit flats die hebben behoord tot het voormalige Federale Joegoslaafse leger (JNA). Vanaf 1992 zijn er ongeveer vijftienduizend personen (meest Serviërs) uit tweeduizend, van de aanwezige veertigduizend (JNA) flats gezet.

UNPA's/SERVISCHE KRAJINA

In de Servische Krajina is het militair gezien rustig. Toch ondervint UNPROFOR grote hinder van demonstrerende Kroatische ontheemden, die begin juli enkele crossing-points blokkeerden. Medio juli waren, alle crossing-points op één na in UNPA-Noord, gesloten door deze demonstrerende mensen. Ze zijn namelijk boos op de UNPROFOR omdat ze niet kunnen terugkeren naar hun oorspronkelijke woongebieden en eisen herstel

van het Kroatische gezag in de gebieden. Tevens wilden de demonstranten middels deze actie hun steun betuigen aan de Kroatische regering, om zo druk uit te oefenen op UNPROFOR die nu eindelijk eens een oplossing moet vinden voor het probleem.

Volgens zijn mandaat moet de VN-macht ervoor zorg dragen dat "de Krajina weer deel gaat uitmaken van Kroatië en dat de 250.000 verdreven Kroaten kunnen terugkeren". Het huidige mandaat eindigt 30 september 1994.

Na een gesprek (op 28 juli) met de actievoerders maakte de Kroatische premier Nikica Valentic bekend dat de regering een zevental controleposten zal overnemen.

Er worden steeds meer eenheden van de VSK (leger van de Krajina Serviërs in Kroatië) binnen de SZ (veiligheidszone), in UNPA Noord en Zuid, waargenomen.

SLOVENIË/VOJVODINA

In Slovenië zijn de spanningen met Italië weer opgelopen. Deze spanningen dateren vanaf 1947 toen de gehele kuststreek van Istrië in handen kwam van toen nog Joegoslavië. Dit gebied is later verdeeld onder Slovenië en Kroatië. In 1947 verlieten ongeveer 150.000 mensen Istrië en vestigden zich in Italië. Deze emigranten willen nu hun eigendommen terug kopen van m.n. de Sloveense bezitters. De eis van de Italiaanse regering werd op 18 juli door de Sloveense premier Janez Drnovsek afgewezen, omdat dit in strijd zou zijn met de Sloveense grondwet.

Slovenië wil graag toetreden tot de EU. De Italiaanse staatssecretaris van Buitenlandse Zaken Livio Caputo heeft laten weten deze toetreding te blokkeren zolang het geschil over de eigendommen in Istrië niet is opgelost. Daartoe zou de grondwet van Slovenië moeten worden gewijzigd, om het alsnog mogelijk te maken het probleem op te lossen.

De Italiaanse premier Berlusconi zei dat dit geschilpunt binnen drie maanden (september/oktober) moet zijn opgelost. De Sloveense ambassadeur in Rome zei niet gediend te zijn van het Italiaanse offensief.

SERVIË

Ook Servië begon zich te roeren in de onderhandelingen om het nieuwe vredesplan

van de contactgroep. De Servische president Slobodan Milosevic heeft in de tweede week van juli zijn steun aan de Bosnisch Servische president Karadzic laten vallen. Milosevic wilde nog altijd een 'Groot Servië', maar scheen dan toch te zwichten voor westerse druk. Milosevic wil nu eindelijk wel eens af zijn van het handelsembargo tegen 'klein Joegoslavië'. Hij gaf de minister van Buitenlandse Zaken van de RF, Kozyrev, te kennen de vredesregeling te steunen.

Karadzic werd vanaf 14 juli niet meer op de Servische radio en televisie vertoond en kreeg ook geen zendtijd meer. Er gingen rond 16 juli al geruchten dat Karadzic zou aftreden. Deze geruchten ontkende hij direkt. Ook werd er anti-reclame gemaakt over Karadzic. Hij kreeg de zwarte piet toegespeeld, nog voordat er bekend was hoe de vredesonderhandelingen zouden aflopen. Daarmee nam de druk op de Bosnische serviërs toe door de nieuwe houding die Milosevic, die voorheen een groot voorstander was van de opstelling van Karadzic.

Aan het eind van de maand juli kwam Milosevic terug op zijn mening en steunde opnieuw Karadzic.

De VJ (het servische leger) heeft nieuwe uniformen en baretten. Het nieuwe uniform is voorzien een van dubbelkoppige witte adelaar met de Servische vlag. De baretten kennen de volgende indeling:

* rood	= special forces
* groen	= landstrijdkrachten
* blauw	= luchstrijdkrachten
* donker blauw	= zee-strijdkrachten
* zwart	= militaire politie

KOSOVO

Eind juni werden leden van de in Kosovo aanwezige Albanese politieke partij door (Servische) politieagenten lastig gevallen. Zeven leden werden gearresteerd en meerdere woningen werden doorzocht. In een prive school werden meerdere leerlingen en leerkrachten gearresteerd en mishandeld tijdens hun hechtenis.

Langs de grens met Albanië is de situatie gespannen.

MACEDONIË (FYROM)

Van 21 juni tot 5 juli werd er een volkstelling gehouden. Deze telling werd met enkele dagen verlengd, zodat ook de Albanese gelegenheid kregen om mee te doen, nadat ze de volkstelling eerst hadden geboycot.

Er was een opkomst van 80% onder de 2 miljoen inwoners. De Raad van Europa, die de telling organiseerde en betaalde, wil op deze manier de Slavische en Albanese bevolkingsdelen tellen en aan alle speculaties over de aantallen een einde maken. De uitslag wordt pas over enkele maanden bekend gemaakt.

Hopelijk dat nu duidelijk wordt hoe de etnische en politieke tegenstelling is. De Albanese claimen namelijk een derde van de bevolking te zijn, terwijl ze voor maar 3 tot 8% in de politiek en het leger (officiersfuncties) vertegenwoordigd zijn.

De grensoverschrijdingen van Servische soldaten, nabij heuvel 1703, in het noord-oosten van Macedonië zijn medio juli gestopt, nadat FYROM op 22 juni geprotesteerd had bij 'klein Joegoslavië'. Beide partijen hebben zich 500 m van de heuvel teruggetrokken. Een speciale commissie zal bekijken waar de exacte grens tussen beide partijen moet komen te liggen. De Servische eenheden langs de grens in dit gebied krijgen steeds meer materiaal aangeleverd om hun verblijf te veraangename, mogelijk duidt dit op een langdurig verblijf van deze troepen. Daarnaast is het zuidelijke Servische leger (3 VJ), bestaande uit drie Korpsen, al gedurende een maand aan het oefenen in de het gebied dat aansluit met de FYROM. De situatie wordt door de VN als ernstig gezien. De VN die voor het eerst in de geschiedenis van de organisatie een preventieve vredesmacht naar dit deel van het voormalige Joegoslavië heeft gestuurd (1993). De helft van de eenheid bestaat uit Scandinaviërs, de andere helft komt uit Amerika.

ALBANIË

Bij een vuurgevecht op 07 juli tussen Griekse en Albanese soldaten is een Griek licht gewond geraakt. Volgens een mededeling van de Griekse strijdkrachten brak het vuurgevecht uit

toen Albanese soldaten de grens overstaken en stuitten op een Griekse patrouille. Volgens de bekendmaking schonden zes of zeven Albanese militairen de grens. Zij zouden ook degenen zijn geweest die het vuur openden toen ze de uit drie soldaten bestaande patrouille tegenkwamen. Het is het tweede grensincident tussen beide landen in enkele maanden. In mei van dit jaar drongen onbekenden -volgens Albanië Griekse soldaten- een kamp van Albanese grenswachten binnen en doodden er twee soldaten.

MONTENEGRO

NTR

BOSNIË-HERZEGOWINA

BOSNIË HERCEGOVINA POLITIEK

De VN heeft in de afgelopen tijd geen doorbraak kunnen forceren in de politieke oplossing voor Bosnië-Herzegovina. Daarom is er een contactgroep opgericht, die naast de VN bestaat uit de Verenigde Staten (VS), Russische Federatie (RF), Duitsland, Engeland en Frankrijk.

zie afbeelding "Deling Bosnië Hercegovina"

De contactgroep kwam begin juni met een nieuw vredesplan, dat op 06 juli aan de strijdende partijen werd gepresenteerd. De beide partijen hadden tot 19 juli de tijd om hun definitieve reactie te geven.

Het nieuwe plan kent harde randvoorwaarden. Het wordt wel het plan van 'slikken of stikken' genoemd.

De Secretaris Generaal (SG) van de VN heeft begin juli de mogelijkheden aangegeven als de vredesregelingen gelukken of mislukken. Wordt het nieuwe vredesplan door de strijdende partijen aan genomen dan zal NAVO 50.000 man leveren om toe te zien op naleving van het plan. Mocht de vredesregeling mislukken dan heeft de SG drie mogelijkheden:

1) volledige terugtrekking van UNPROFOR

- (duurt ongeveer 2 a 3 maanden)
 2) handhaving van de huidige situatie
 3) inkrimping van UNPROFOR tot plaatsen als Sarajevo en Gorazde.

Het nieuwe vredesplan voorziet in een UNIE, die bestaat uit de Moslim-Kroatische Federatie (MKFed) en de niet erkende Bosnisch Servische republiek. Hierin krijgen de deelstaten de ruimte om een eigen buitenlands beleid te voeren.

De belangrijkste kenmerken zijn:

- * Voor een Oost-West verbinding krijgen de Bosnische Serviërs de beschikking over een 3km brede strook binnen de Posavina-corridor, die in hun bezit is geweest met een breedte van 10-20km.
- * Ook Brcko zal binnen de MKFed vallen, waarbij een gedeelte onder VN-toezicht zal vallen.
- * Doboj gaat deel uitmaken van de MKFed en komt onder VN-controle.
- * De MKFed krijgt bij Neum de beschikking over een open verbinding met zee.
- * Russische VN-militairen gaan toezicht houden in het gebied ZO van de Orasje-pocket (Modrica, Derventa en Bosanska Samac) die ook binnen de MKFed valt.
- * De Moslimsteden Srebrenica, Zepa en Gorazde worden onderling met elkaar verbonden tot aan Sarajevo en worden voor twee jaar onder EU-bescherming geplaatst.
- * Het Moslim-gebied rond Sarajevo wordt uitgebreid van Ilijas tot aan Kiseljak en zal tevens onder VN-bescherming worden geplaatst.
- * De Bihac-enclave wordt naar het oosten uitgebreid, alhoewel er geen vaste verbinding (corridor) met het centrale gebied komt.
- * De belangrijkste infrastructuur als waterwegen, elektriciteitsnetten en (zware)industrie vallen binnen de nieuwe Federatie.
- * De gezuiverde Moslimsteden Prijedor, Vlasenica, Zvornik, Foca, Bratunac en Rogatica blijven in Bosnisch Servische handen waarvan Zvornik en Rogatica onder VN-bescherming zullen vallen.

Naast de drie mogelijkheden die gelden voor

UNPROFOR in Bosnië-Herzegovina kondigde ook de VN harde acties af, die het nieuwe plan kracht bij moesten zetten. Het afwijzen van het vredesplan zal inhouden dat het wapen en handelsembargo tegen de Moslims zal worden opgeheven. Tevens zou het handelsembargo tegen 'klein Joegoslavië' worden aangescherpt. Hiermee werden vooral de Bosnische Serviërs zwaar onder druk gezet, om de nieuwe 49%-51% verhouding te accepteren. Tevens wil de SG van de VN dat het VN-mandaat 836 voor luchtsteun gehandhaafd blijft.

Maar over dit laatste punt kreeg de VN nogal wat kritiek te verduren van Rusland. De Russische minister van Buitenlandse Zaken, Andrej Kozyrev liet merken dat zijn land tegen dreigementen van de NAVO-landen met luchtaanvallen op Serviërs is. Verder waarschuwde hij voor een 'derde wereldoorlog' als het Westen en Rusland niet in een gezamenlijke onderhandeling tot een vreedzame oplossing van het conflict in Bosnië-Herzegovina zouden komen.

Kozyrev verveet tevens de strijdende partijen in Bosnië-Herzegovina, alleen maar naar zich zelf te kijken. De ander is niet belangrijk en daarmee kan volgens Kozyrev geen oplossing voor het conflict worden gevonden, maar het zou zelfs kunnen uitlopen op een enorme oorlog.

Niet alleen de VN zette druk op de ketel. Ook de zeven rijkste handelslanden (de G-7) en de RF dreigden met harde sancties als het vredesplan niet zou worden geaccepteerd. Vooral de rol van de RF hierin is opmerkelijk. Tijdens het besluit van de VN voor luchtsteun (VN-mandaat 836 paragraaf 8 en 9) van de NATO voor VN-eenheden werd de RF niet meegenomen in de besprekingen. President Jeltsin protesteerde destijds hevig. Daarom werd toen overeengekomen dat m.n. Rusland (RF) geïnformeerd zou worden over beslissingen rond het VN gebeuren. Dit is mede van belang omdat de RF goede contacten onderhoudt met Servië. De Russische minister van Buitenlandse Zaken Andrej Kozyrev tekende 22 juni het Partnerschap voor Vrede met de NAVO.

Om de ernst van de zaak te benadrukken, zijn de ministers van Buitenlandse Zaken van Engeland en Frankrijk, respectievelijk Hurd en Juppe, op bezoek geweest bij de Servische president Milosevic en de Bosnisch Servische

leider Karadzic. De twee ministers hebben tijdens hun bezoek nog eens duidelijk gemaakt wat de consequenties zijn bij een mislukking van het nieuwe vredesplan.

Meteen na inzage van het nieuwe vredesplan waren de twee reacties van beide partijen (Bosnische Serviërs en Moslim-Kroatische Federatie) negatief gestemd.

De Bosnisch Servische president Karadzic noemde het vredesplan een 'Amerikaans dictaat'.

De premier van de Moslim-Kroatische Federatie, Siladzic, constateerde grote tekortkomingen, maar zei meteen dat dat niet de mening was van zijn parlement.

De belangrijkste bezwaren tegen het plan voor de Moslims/Kroaten waren:

- 1) er ontbreekt een corridor van de moslimenclave BIHAC naar centraal Bosnië-Herzegovina
- 2) de Bosnische Serviërs behouden veel (voormalige) moslimsteden die door etnische zuiveringen zijn verkregen.

De Bosnische Serviërs waren het niet eens met:

- 1) teruggave van zo'n 20% grondgebied (van 70 naar 49%) en de daarbij behorende steden
- 2) een slechte regeling voor de Oost-West verbinding
- 3) een gespleten Oost Bosnië-Herzegovina
- 4) er is geen open verbinding naar zee.

Op woensdag 19 juli geeft de Amerikaanse onderhandelaar Charles Redman aan dat de MKFed de kaart van de contactgroep heeft aanvaard. Met de Bosnische Serviërs ligt dat anders, Karadzic heeft in de "roze enveloppe" een mogelijk "ja, maar" optie zitten. Hetgeen voor de contactgroep als een "nee" overkomt, die nu aan hun harde sancties vastzitten. Pas rond eind juli wordt er een antwoord van de contactgroep verwacht.

Op 21 juli heeft het persbureau Tanjun de tekst, uit de roze enveloppe, van het zelfbenoemde Bosnische-Servische parlement vrijgegeven;

"Uitgaand van het feit dat op het gebied van het voormalig Bosnië Herzegovina twee staten bestaan, de Republika Srpska en de Moslim-Kroatische federatie, heeft de assemblee van de Republika Srpska, tijdens haar 42e zitting de

volgende Verklaring aangenomen, die in haar geheel besproken moet worden:

1. *De assemblee van de Republika Srpska was niet in staat te beslissen over het vredesplan dat de contactgroep heeft voorgesteld omdat:
a. De assemblee van de Republika Srpska niet alle onderdelen van het vredesplan kent (grondwettelijke regelingen, overeenkomst over het einde van de vijandelijkheden, de kwestie Sarajevo, de kwestie van een toegang naar zee voor de Republika Srpska, overeenkomsten over de uitvoering van het vredesplan, overeenkomst over het beëindigen van de sancties tegen het Servische volk) en
b. verder gewerkt moet worden aan de voorgestelde landkaart.*
2. *De assemblee van de Republika Srpska hecht aan een duurzame vrede en geeft haar onderhandeliingsdelegatie de volmacht tot verder onderhandelen.*
3. *Het voorstel van de contactgroep over de territoriale verdeling kan, in aanzienlijke mate, dienen als basis voor verdere onderhandelingen.*
4. *Na verdere onderhandelingen zal de assemblee van de Republika Srpska beslissen over het volledige vredesplan. De assemblee van de Republika Srpska stelt vast dat de verwezenlijking van afzonderlijke elementen van het vredesplan pas kan beginnen nadat het hele vredesvoorstel voor het voormalige Bosnië Herzegovina zal zijn aangenomen.*
5. *De assemblee van de Republika Srpska verwerpt de mogelijkheid van stationering van om het even welke gewapende macht in het gebied zonder haar voorafgaande toestemming.*

De Bosnische regering heeft op donderdag de 21e juli haar onvoorwaardelijke instemming, met het vredesplan, ingetrokken. "Het is voor iedereen duidelijk dat het plan na het antwoord van de Bosnische Serviërs volledig van de baan is", zei president Alija Izetbegovic: "Ons onvoorwaardelijk JA is niet langer geldig". Tevens zei hij: "we zullen de mogelijkheid te baat nemen om de contactgroep aan hun verplichtingen te herinneren". Op 22 juli kwam Izetbegovic terug op de

beslissing van 21 juli.

Op 21 juli noemde Andrej Kozyrev (Min BuZa RF) het Servische antwoord tamelijk positief en niet gespeend van enige logica.

De Amerikaanse minister van Defensie, William Perry, zei op 22 juli dat "het antwoord" niet neer kwam op aanvaarding van het plan en dat is waar de contactgroep om had gevraagd.

Met name dit verschil in inzicht tussen de RF en de overige leden van de contactgroep bemoeilijkt het daadwerkelijk uitvoeren van sancties. Ook de competentiestrijd tussen NAVO en de VN verhindert een slagvaardig optreden. Dit laatste probleem is aan de orde geweest tijdens overleg tussen de NAVO en de VN, waarbij tevens over de wijze van inzet van militaire middelen tegen de Bosnische Serviërs is besloten.

Eind juli, het geheel aan problemen overziend, dreigt de VN-SG, Boutros Ghali, om de 35.000 blauwhelmen terug te trekken. Er zijn te weinig VN troepen om de partijen te dwingen de gemaakte afspraken na te komen. Dat kunnen de grote mogendheden in de "contactgroep" beter zelf doen, aldus Boutros Ghali in zijn brief aan de Veiligheidsraad. De VN-SG beraamt het aantal militairen daarvoor nodig op 60.000 plus 2900 politiefunctiearissen.

Met deze opmerking oogst Boutros Ghali veel kritiek. Met name de Russische minister van Buitenlandse Zaken, Pavel Gratsjov, gaf lucht aan zijn verontwaardiging. In Belgrado zei hij: "De NAVO is geen vredesmacht, alleen UNPROFOR kan die t... in Bosnië vervullen. Hij doelde op het argument van Boutros Ghali dat de landen van de contactgroep er het beste zelf voor kunnen zorgen dat hun vredesplan door alle partijen wordt uitgevoerd.

Op 28 juli geven de Bosnische Serviërs aan dat ze het vredesplan opnieuw zullen bezien, maar ook dit beraad geeft niet het JA waar de contactgroep op zit te wachten. De contactgroep geeft aan dat hun reactie op deze afwijzing mogelijk een dag (31 juli) wordt uitgesteld.

BOSNIË-HERCEGOVINA MILITAIR

Sinds het ingaan van de wapenstilstand vonden er in een maand rond de 1.000 schendingen plaats. Het afgeroepen staakt-het-vuren had

geen effect op het strijdtoneel tussen Moslim/Bosnische Kroaten en Bosnische Serviërs. In de Bihac en rond Maglaj/Ribnica nam de strijd juist toe. Ook is er in en rond de oude HVO gebieden zoals de Vitez pocket, omgeving Kiseljak, Zepce en Zavidovici een toename van spanning merkbaar tussen de ABiH en de HVO eenheden.

In de laatste week van juli zijn de beide strijdende partijen, ABiH en VRS, in alle bekende gebieden weer zeer actief. Zoals de Posavina corridor, Ozren-gebergte, zuidrand Dobojvinger m.n. omgeving route Duck, noordwest van Tuzla, omgeving Sapna-duim, in en rond Sarajevo, omgeving Konjic maar ook rond Mostar. En aan de westzijde van Bosnië Hercegovina, Bogunjo/Donji-Vakuf tot aan/in het Vlasic-gebergte, Zepce/Zavidovici en de westrand van de Maglaj-pocket.

BIHAC

Halverwege de maand juni startte Abdic een offensief richting Pecigrad. Aangezien hij geen vorderingen maakte, startte het ABiH V-legerkorps (regeringsgetrouwe moslims) een tegenoffensief vanuit Pecigrad de Skokovi-pas richting het noorden. Hierbij boekte zij ongeveer 10km terreinwinst op Abdic. Na reorganisatie en het stoppen van het V-legerkorps-tegenoffensief, ging Abdic in de tegenaanval. Deze tegenaanval vond op twee fronten plaats t.w.: vanuit het noorden richting Pecigrad m.b.v. artilleriesteun van de Krajina Serven (RSK) en aan de zuidzijde van de plaats Bihac, waar in het westen een Abdicbrigade m.b.v. RSK-artillerie de aanval opende. En in het zuid/oosten waar de Bosnische Serven (VRS) met artillerie van achter het Grabez-plateau de plaats Bihac bestookte.

Deze tegenaanval leverde Abdic in het noorden enkele kilometers aan ABiH verloren terrein op en ten zuiden van Bihac werd de stad tot op enige kilometers genaderd.

NOORD-BOSNIË

Het gebied dat bekend staat als de Dobojvinger, waarin het Ozren gebergte en de belangrijke VN-route Duck (doorgaande verbinding van Ribnica naar Zavidovici of Tuzla) zijn gelegen, hebben zich gedurende de gehele wapenstilstand erg veel schendingen

voorgedaan met artillerie en geweervuur. Eind juni hebben de Moslims (ABiH) een offensief gestart om de route Duck en het Ozren gebergte in handen te krijgen. Nadat ze in hun opzet waren geslaagd, zetten de Bosnische Serviërs (VRS) begin juli een tegenoffensief in. Medio juli slaagde de tegenaanval van de VRS en is de situatie zoals die was voordat de ABiH zijn offensief startte.

SAFE AREAS OOST-BOSNIË-HERCEGOVINA

GORAZDE:

Eind juni, begin juli enkele schendingen van de wapenstilstand.

ZEPA:

N.T.R.

SREBRENICA:

Eind juni, begin juli enkele schendingen van de wapenstilstand. Door het bemoeilijken van de transporten ontstaan er spanningen tussen de UNPROFOR eenheden en de strijdende partijen.

CENTRAAL-BOSNIË

Zowel in het westelijk (Bugunjno, Travnik, Turbe en m.n. het Vlastic gebergte) als het oostelijk deel van centraal Bosnië (Visoko, Olovo, Kladanj) hebben eind juni, begin juli meerdere malen schendingen van de wapenstilstand plaatsgevonden met artillerie, zonder dat er noemenswaardige terreinwinst door een van de strijdende partijen is geboekt. In Sarajevo worden eind juli alle doorgaande routes door de VRS afgesloten voor m.n. Moslims, de VN en UNHCR worden niet beperkt. Als reden wordt aangegeven dat de Moslims deze route gebruiken als smokkelroute, hun weigering om krijgsgevangenen uit te wisselen en de BiH zou langs de route op VRS eenheden schieten.

ZUID-BOSNIË

Terwijl in de rest van Bosnië-Herzegovina de Moslims en Kroaten ondanks spanningen nog enigszins samenwerken, is er in Mostar geen samenwerking te bekennen. De Kroaten

beschouwen Mostar als de hoofdstad van hun Kroatische republiek in Bosnië-Herzegovina. Maar de Moslims erkennen deze republiek niet. De stad Mostar kent zo nog steeds de scheiding, door de rivier de Neretva, van het oostelijk deel waar de Moslims wonen met het westelijk deel waar zich voornamelijk Kroaten bevinden. Het oostelijk deel zit nog steeds zonder water en electriciteit.

Mostar staat onder officieel bestuur van de EU, die bereid is de volkomen vernielde stadskern te herstellen. Destijds is de Duitser Hans Koschnick (oud burgemeester van Bremen) aangesteld als EU-burgemeester. Hij heeft op 23 juli zijn ambt aanvaard. Dit was later dan de bedoeling was, omdat beide partijen zich volgens hem niet snel genoeg demilitariseerden. De Moslims die nog in het westelijk deel wonen zijn niet zeker van hun leven. Ze worden onder toezicht van VN-werknemers door de Kroaten uit hun huizen gezet en mogen zich als ze geluk hebben vestigen in het oostelijk deel van de stad. De VN-werknemers melden dat sinds april vele Moslims zijn vermoord of verdwenen.

De WEU heeft in overleg met o.a. de VN besloten om een internationale politie-eenheid van 200 man naar Mostar te sturen. De politie-eenheid wordt o.a. gevormd door Duitsland, Spanje, Italië en Nederland. De Nederlandse Marechaussee stuurt 15 man. Deze politie-eenheid moet de plaatselijke politiemacht gaan trainen, teneinde klaar te zijn als Mostar weer een leefbare stad wordt.

VERENIGDE NATIES/EUROPESE UNIE

VERENIGDE NATIES/EUROPESE UNIE

De militairen van UNPROFOR, ECMM en UNMO ondervinden zeer veel hinder in de uitvoering van hun taak. De bewegingsvrijheid wordt steeds scherper beperkt, er wordt toegang ontzegd tot bepaalde gebieden, documenten kloppen volgens zeggen vaak niet, patrouilles worden verboden, etc. Door de blokkades in de UNPA's en

tegenwerking van de Bosnische Serviërs zijn er vertragingen opgelopen tijdens diverse rotaties en verlofkonvooien. Daarom wordt er nu een route via Hongarije genomen.

De route van van Zagreb naar Srebrenica is als volgt:

- * Zagreb - Bjelovar - Virovitica - Barcs (Hongaarse grens)
- * Pecs - Mohacs - Batasek - Baja - Tompa (Servische grens)
- * Kitebija - Subotica - Nivi_Sad - Ruma - Loznica - Zvornik (Bosnisch Servische grens) - Srebrenica

Tevens kunnen de blokkades in de UNPA's en door de Bosnisch Serviërs problemen gaan opleveren voor het opbouwen van de (winter)voorraad. Zolang de bevoorrading niet volgens schema kan worden uitgevoerd, moet men teren op de, snel slinkende, bestaande voorraad.

Als er niet snel, voor eind juli 1994, een einde komt aan het conflict in Bosnië-Herzegovina en de blokkade, aanhoudende bedreigingen en aanvallen op VN-personeel, dan wil de VN de UNPROFOR troepen terug trekken. Deze dreiging is al eerder door de Engelse en Franse VN deelnemende troepen uitgesproken.

Hier tegenover er staan 10.000 man uit Iran klaar om aan UNPROFOR mee te doen. De VN is zeer terughoudend in het inzetten van de Iraniërs, omdat zij zeer moslim gestemd zijn en dat zou een einde aan het conflict niet bespoedigen. De Bosnische Serviërs hebben dan ook al geprotesteerd tegen deelname van Iran aan UNPROFOR. In een eerder stadium hebben zij al hun onvrede uitgesproken over de aanwezigheid van Moslim eenheden op hun grondgebied.

De sterkte van UNPROFOR bedraagt in deze periode 36.590 militairen, waarvan er in Kroatie 14.400, in Bosnië Herzegovina 21.090, in Macedonië 1100, van het totaal is ongeveer 55% NAVO (20.100) hiervan bevindt zich ongeveer 15.000 soldaten in het gebied van Bosnië-Herzegovina

VN-INCIDENTEN

Naarmate de VN langer in Bosnië-Herzegovina aanwezig is nemen de aanvallen op VN-personeel toe. In de laatste week van juni werd een nieuw diepte-record genoteerd: VN-

soldaten en VN-waarnemers werden 39 maal aangevallen.

Op 22 juli werden in de beruchte sluipschutterlaan in Sarajevo een groep VNers beschoten. De vijf Franse en Oekraïense blauwhelmen, die langs de route bezig waren met reparaties aan de tramlijn, konden een half uur lang geen kant op. Tijdens een gevechtspauze gelukte het de vijf zonder verwondingen te ontsnappen aan het sluipschuttervuur.

Dat niet alleen op de grond aanvallen plaats vinden merken we in de periode van 20 tot 25 juli. In deze week worden er opvallend veel vliegtuigen beschoten zowel in de omgeving van Sarajevo als ook Tuzla. Op 22 juli worden drie vliegtuigen boven Sarajevo beschoten, één inzittende wordt door zijn dijbeen geschoten. Totaal aantal getroffen vliegtuigen in deze week zijn er 5, er vallen daarbij twee gewonden.

Zowel de Serviërs als de Moslims maken zich schuldig aan deze aanvallen. Vooral de opgelopen spanningen tussen deze twee legers zijn hier debet aan. Ze verwachten van UNPROFOR geen wonderen en zien hen als indringers op de confrontatielijnen.

Sinds de komst van UNPROFOR in naar voormalig Joegoslavië zijn er bijna 100 blauwhelmen om het leven gekomen en meer dan 1.000 gewond geraakt.

NEDERLANDSE VN-MILITAIREN

Op 18 juli tijdens het lossen van een konvooi in Zavidovici, vielen twee mortieren op enkele tientallen meters afstand van de voertuigen, er waren geen gewonden en er was geen schade. De aanwezige Britten vroegen om CAS, die was binnen 6 minuten aanwezig.

Op 19 juli wordt te Zantice zonder enige reden een voertuig van het Tbat beschoten.

Op 20 juli C-Bcie Dutchbat-2 neemt het commando over van C-Acie dutchbat-1.

In de avond van 22 juli neemt Lkol Everts C-12 lumlbata het commando over van Lkol Vermeulen C-11 Lumlbata

Op 1 september 1994 zal de wisseling van Chef-Staf van de vredesmacht van de VN in Bosnië-Herzegovina plaats vinden. Bgen van Baal zal na 6 maanden gediend te hebben worden opgevolgd door Bgen Brinkman.

Het Nederlandse luchtmacht aandeel voor VN-operatie Deny Flight:

Doel operatie Deny Flight: De inzet van vliegtuigen door de strijdende partijen in Bosnië Herzegovina te voorkomen.

Standplaats : Villafranca (Italië)

Aantal medewerkers: 250 personen

Aantal vliegtuigen: 16 x F16A (waarvan 2/4 fotoverkenners)

Periode : aanvang 12 april 1993
duur 6 maanden per rotatie.

1e rotatie : vliegbasis Twente,
april 1993

2e rotatie : v l i e g b a s i s
Leeuwarden, oktober 1993

3e rotatie : vliegbasis Volkel
(vanaf 1 april 1994)

4e rotatie : mogelijk vliegbasis
Twente?

Het NAVO-aandeel voor VN-operatie Deny Flight:

US :12 F16C (Aviano It.),
8 FA18A, 8 F15E, 12
A10, 5 EC130

:USS SARATOGA (18
aircrafts), FA18C,
A6A, F14

:4 AC130 (Brindisi
It.)

NETHERLANDS :16 F16A (Villafranca
It.)

SPAIN :1 CASA 212 support
plane (Vicenza It.)

TURKEY :18 F16C (Gheddi It.)

FRANCE :10 Mirage 2000
(Cervia It.)

:5 Mirage F1, 8
Jaguars, 4 Mirage F1
CT's, (Istrana It.)

:1 E3F early warning
aircraft (Trapani It.)

:CARRIER FOCH, 6
Super Etandards

UNITED-KINGDOM :HMS ARK ROYAL,
6 Sea Harriers

: 2 K 1 T r i s t a r
(Malpensa It.)

:8 F3 Tornado (Giola
del Colle It.) 1 2
Jaguars

NATO :8 E3A A w a c s

(Geilenkirchen Du. &
Trapani It.)

:2 E3D A w a c s

(Waddington, Lincs
Eng. & Aviano It.)

Aantal NO-FLY schendingen vanaf april 1993
tot heden ongeveer 1300.

ERNSTIGE INCIDENTEN

Op 26 juni werd een Britse VN-militair in Gorazde door een Bosnisch Servische sluipschutter gedood, toen hij zich naar zijn OP begaf.

In de derde week van juli werd door de Britse begeleidingsgroep van een Nedelands konvooi met succes close-air-support (CAS) aangevraagd, toen deze door Bosnische Serviërs werd beschoten. Zes minuten na de aanvraag vlogen NAVO-vliegtuigen enkele malen over de Servische stellingen, waarna het konvooi ongehinderd zijn weg kon vervolgen.

Volgens meldingen uit de pers zouden er op 22 juli twee Franse blauwhelmen zijn overgelopen naar de Bosnische Serviërs. Volgens deze melding zouden zij "de moslims die Frankrijk hebben overstroomd willen bevechten". Een dag later keerden ze, na overleg met een Franse officier, weer terug bij hun eenheid.

Op 27 juli wordt, een VN-konvooi bestaande uit 16 personen en 10 voertuigen door VRS eenheden beschoten. Er wordt een Britse officier gedood en een soldaat verwond. Te hulp schietende Franse VN collegas konden het voorval niet verhinderen. Het konvooi was onderweg via de Berg Igman-route naar Sarajevo. Generaal Rose was zeer verontwaardigd en dreigde met luchtaanvallen op stellingen van de VRS.

E I N D E

COLOFON

INFO-SCOOP

Is een tweewekelijkse uitgave
van

101 MIDCie
Simon Stevinkazerne
MPC 13-D
Postbus 9012
6710 HC Ede

Telefoon:

pit 08380 - 83056
mdm 678 - 3056
fax 678 - 3057

Redactie:

maj [REDACTED]
kap [REDACTED]
lnt [REDACTED]

Voorgeving:

101 MIDCie

INFO-SCOOP wordt verzonden aan de
secties 2 van bataljoenen en brigades als-
mede al die onderdelen van de krijgs-
macht welke functioneel belang hebben bij
actuele informatie.

Zij die INFO-SCOOP nog niet ontvangen
maar dit wel wensen kunnen hierover
contact opnemen met 101 MIDCie op
bovenstaand telefoonnummer onder op-
gave van redenen waarom zij INFO-
SCOOP wensen te ontvangen.

Deling Bosnië-Herzegowina

